

dandanes toliko škodljivcev, da je sila preganjati jih, če hočemo imeti kaj prinosa od sadjereje. Posebno po mili zimi, kakoršna je letos, se je zelo bati, da se vsakovrstni zajedavci polotijo naših sadnih dreves, ter nam uničijo vse lepe nade, katere utegne obuditi prihodnja pomlad. Postavimo se jim torej pravočasno in z izdatnimi sredstvi v bran.

Ker je pa treba pred vsem sovražnika poznati, preden se ga lotimo preganjati, naj tu kratko popišemo krvavo uš. Ona je po obliki in velikosti enaka navadni rastlinski uši, je medeno rumene, dostikrat tudi temnejše barve; ko je razvita, izpoti se jej iz kože vse polno belih voščenih niti; in ker je v vsaki zalegi mnogo živalic skupaj, je videti, kakor bi bilo dotično mesto obraščeno z nekako belo volno. Če pomastimo zalego, prikaže se na dotičnem mestu krvavo rudeč madež in po tem je dobila ta uš svoje ime.

Krvava uš se množi strašansko hitro in sicer takole: Samica zleže na jesen za lubad debla ali kake veje, ali pa tudi v zemljo blizu debla 30 do 40 jajčec. Na pomlad se izvali iz njih prvi rod, potem pa prihaja do jeseni vsakih 14 do 20 dnij drug, ali ti ne s pomočjo jajčec, ampak samice, ktere se vse na enem mestu zarijejo z glavami v lubad in porajajo žive mlade. Ob začetku prebivajo mlade uši v volnatem izrastku svojih mater. Dostikrat se primeri, ga odtiže veter večji ali manjši del izrastka ter ga z mladimi ušmi vred odnese daleč proč na drugo drevo, na katerem se pričenjajo uši vnovič ploditi. Na jesen šele se rodé samci s samicami vred kakor popolni krilati mrčesi. Po zimi spi zalega, pa se zopet probudi na pomlad. Tako drevo, ki je hudo napadeno po krvavi uši, spoznamo že od daleč. Ono je bolehalo, hira, ostaja nerodovitno in slednjič usahne.

Proti krvavi uši rabijo kmetovalci v naprednih deželah razna sredstva. Mi hočemo samo nekatera popisati, manj izdatna pa prezirati.

1. Zalege krvave uši je zmaščati s čopiči iz zvezanih cunj, ali še bolje z ostrimi ščetkami (krtačami). Ž njimi naj se koj iz početka dobro raztržejo na drevesu nastale mehke hoboto. Kakor hitro pa so hobote že pol metra ali cel meter dolge, ne pomaga ščetanje nič več; mariveč je treba vse take ušive veje in vejice odrezati in sežgati. Toda po tem načinu ni lahko pokončati vseh uši, mnogo jih obtiči še v varnem zavetju pod lubadom. Zato moramo drevesa večkrat pregledovati in delo tolikokrat ponavljati, kolikorkrat zapazimo še kaj uši na njih.

2. Prav dobro sredstvo je apneni belež. Če raztopimo en del živega, ali pa dva dela ugašenega apna v 10 delih vode in s to raztoplino namažemo drevo s čopičem, pritrjenim na kol, ali pa če je poskropimo s škroplnico, posluževaje se v to daljše cevi, naredimo izdatno delo; a opraviti je moramo že začetkom pomladi in potem vsakrat ponoviti, kadar koli se zopet prikaže uš. Da si olajšamo to delo, obrezimo poprej drevo in sicer odstranimo tudi debele in viske veje in vse tiste, ki so huje

napadene, da s tem pomladimo drevo in da nam požene zdrave, krepke mladike. Odrezane veje pa moramo na kup spraviti in sežgati.

Vrh tega odgrebimo zemljo od debla do prvih korenin in vlijmo nekoliko litrov beleža nanje; kajti na njih so se tudi vgnezdile uši in prezimujejo tam, čakaje pomladi, da zlezejo na mlade veje in tam napravijo novo zalego — če jih ne pokončnmo na koreninah.

Po tem načinu zatirajo Nemci krvavo uš v veliki meri; a ravnati je natančno in večkrat in začenjati že koncem februarja ali vsaj prve dni marca ter nadaljevati celo poletje, kakor hitro je zapaziti one nevarne bele volne na deblu ali na vejah. Apneni belež umori uš, jajčka pa zagrne tako, da se ne morejo odpreti.

(Konec sledi).

Poučni in zabavni del.

Človeško življenje.

(Pravljice iz jutrovih dežel; iz ruščine prevel J. Vrtiški).

Kmalu potem, ko je ustvaril Stvarnik svetá živa bitja, sklenili so osel, pes, opica in človek obrniti se do Boga, da bi zvedeli dolgost svojega življenja, in kaka uloga je komu odločena. Niso se pa mogli zjediniti, kdo izmed njih naj prvi vpraša Boga za to. Tedaj se odloči osel v nestrpnosti, biti prvi, in se obrne od Gospoda — bil je ta trenotok ravno nekako zamišljen v druge posle — s vprašanjem o svojih dolžnostih. Razjaren vsled oslove nestrpnosti odgovori mu Gospod, da je njegova naloga v življenju, nositi na svojem hrbtu tuje breme. Osel se čuti skrajno razžaljenega s svojo osodo ter poprosi Gospoda, naj mu pové, koliko časa mu je odločeno živeti. — „Trideset let“, reče mu Stvarnik. — „Milostivi Bog“, spregovori v solzah osel, „usmili se mene in skrajšaj ta čas. Jaz se ne bom mogel tako dolgo močiti. Moj hrbet se mi zlomi pod težkim, neznosnim bremenom, in noge moje mi izkrvavijo vsled neumornega gibanja; kajti kadar zvedô ljudje o moji osodi, ne bom imel pred njimi niti pokoja niti počitka“ — Gospod so usmili nad živinčeto, skrajša njegovo življenje do 18 let, ter mu veli, naj se odstrani.

Takoj za tem pride k Bogu pes, da bi zvedel o nalogi in dolgosti svojega življenja. Zapazivši, da je Gospod silno zamišljen, stisne se v kot, da ne bi obrnil njegove pozornosti náse, in sklene čakati, dokler se ne obrne k njemu. Čez nekaj časa odloži Gospod svoje delo v stran in se ozí. Pes se požuri porabiti priliko in, mahajoč z repom, približa se k prestolu. Gospod se zavzame nad krotkostjo in udanostjo živinčeta ter je vpraša česa želi. Pes mu plašno predloži svoja vprašanja, „Pojdi“, odgovori mu Bog, „k človeku in se vedi pri njem ravno tako, kakor si se vedel pred menoj; boj se in spoštuj ga ter čuvaj njegov dom, da ne bo nihče ničesar odnesel brez njego-

vega vedenja. Če pa kdo to stori, moraš ga grizti, trgati in na vse načine preganjati, dokler ne odda, kar je na tihem vzel. Dolgost tvojega življenja znaša 30 let. A osel se je pritoževal, da je 30 let zanj preveč in jaz sem mu zmanjšal njedovo življenje do 18 let. Si-li zadovoljen z 18 leti?"

„Milostivi Bog! zaupije pes v obupnosti, tako dolgega časa, kakor je 18 let, ne bom mogel udano služiti svojemu gospodarju. Čuvati in stražiti noč in dan, je preveč utrudljivo. Postaram se kmalu in postanem nesposoben za delo mnogo let poprej, ko končam svoje življenje, Gospodar me pa bode krmil samo dotlé, dokler mu bom koristen, potem pa bom trpel silo in pomanjkanja že dolgo pred tem, ko pride ura moje smrti.“

„Usmili se me, Bog“. Gospod se usmili psa in skrajša čas življenja njegovega do 12 let.

Zdaj pride opica na vrsto. Tudi ona najde Gospoda pri delu. Toda njej se ni ljubilo čakati; da bi náse pozornost, začne se zvijati in prekucavati. Dolgo se je pačila in se vrtela, dokler je ni Gospod zapazil in je vprašal, kaj bi rada, „Vedeti hočem, kakšna je moja naloga v življenju?“ odgovori opica. — „Ravno to, za kar si se v tem trenutku izkazala sposobno. Ti si odločena za razveseljevanje človeka in moraš živeti 30 let“.

„Oj, ne, pravični Bog! Tako dolgo življenje bo záme neznosno. Pačiti se in norce briti pred vsemi, to je nesrečna osoda. Če bom dolgo živel, postanem le nadležna sebi in drugim. Prosim te torej, skrajšaj moja leta! — Gospod je uslišal prošnjo opice in določil čas njenega življenja na 10 let.

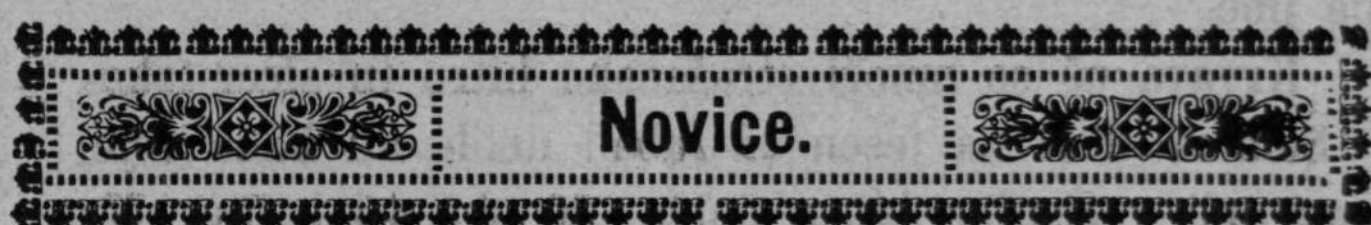
Naposled pride tudi človek z istimi vprašanji. „Tvoja naloga v življenju je taka“, reče mu Vsegamogočni, — „uči se in si pridopivaj znanosti, ženi se, in se množi, gospoduj nad vsemi drugimi stvarmi, obdeluj zemljo in živi v ljubezni in sreči“. — „Kako dolgo?“ vpraša človek. — „Celih 30 let“, odgovori mu Bog.

„Oj kako malo!“ vsklikne nezadovoljnež. „Jaz ne bom mogel vsega storiti v tako kratkem času. Do sedmega leta ne bom prav nič vedel, kaj se godi okrog mene; do dvajsetega leta moral bom vbijati v svojo glavo razne vede in ostalih 10 let uporabljati jih za pridobivanje bogastva, potem pa pride čas ostaviti vse, ne da bi vžival plodov tega, s čimer sem se trudil ves čas in ne da bi okusil radosti v svojem življenju. Kedaj pa pride čas ženiti se, roditi in vzgajati otroke, vživati družinsko srečo in se posluževati bogastev, katera si nabereš v potu svojega obraza?“ — „O Gospod, podaljšaj čas mojega življenja!“

Vsegamogočni Bog se nasmehne in reče: „Dobro, dodam k tvojim letom čas življenja oslovega — 18 let. Idi v miru in bodi srečen! Vedi, to je skupaj 48 let.“ — „Usmiljeni Bog! Tudi to je premalo časa, da bi užival srečo življenja“. — „Tedaj vzami si še leta psa in živi še 12 let“. — „Ne morem li živeti vsaj še malo dalje“, reče človek in poklekne, vedno še nezadovoljen. „Nu,

tedaj ti dodam še leta opice. Sedaj pa pojdi in živi kakor moreš!“ reče mu Gospod.

In človek je odšel zadovoljen s tem da si je izprosil celih 70 let, O revni človek! Zastonj si želiš tako dolgo živeti! Ko si preživel prvih 30 let, hlastajoč po znanostih in bogatstvu, postal si osel — ti nosiš jarem: trudiš se in skrbiš za ženo in otroke. Po preteku 18 let takega življenja začneš živeti pasje življenje; prihodnjih 12 let stojiš liki psu pri vratih in stražiš svoj dom, živeč od drobtin, katere dobivaš od svojih, ne videč hvaležnosti za vse to, kar si storil zanje. Poslednjih 10 let živiš življenje opice: tvoji otroci in unuki gledajo na tebe, kakor na brezkoristno žival in se smejejo nad tvojim starim, spachenim obrazom. Tako dosežeš 70 let in se približaš grobu, ne da bi užival sad vsega tega na kar si računal, ko si prosil Boga za podaljšanje svojega življenja do 70 let.

Deželni zbor kranjski.

(VII. seja dne 4. ebruvarija).

O prošnji kr. šol. sveta na Razdrtem za odpust ostalega deželnega brezobrestnega posojila poroča posl. Murnik ter v imenu fin. odseka predlaga, da se odkloni, — Obvelja.

Posl. dr. Žitnik poroča o prošnji usmiljenih bratov v Kandiji za podporo k zgradbi nove bolnice in predlaga 8000 gld. podpore za novo zgradbo v štirih letnih obrokih po 2000 gld. — Obvelja.

Županstvu v Trzinu se dovoli za kanal pod ljubeljsko državno cesto 1250 gld. podpore; poročevalec dr. Papež.

Društvu za varstvo avstrijskega vinarstva v Retzu se dovoli 50 gld. podpore; poročevalec Murnik.

Prošnja Antonije Tomle iz Kostanjevice za podporo vsled povodnji se izroči dež. odboru v rešitev; istotako prošnja Marije Sapletov za zvišanje podpore.

Posl. Višnikar poroča, o predlogu glede meščanskih šol na Kranjskem. V minolem zasedanju je namreč posl. Hribar predlagal premembo dotičnih zakonov tako, da bi za stvarne šol. potrebščine morali skrbeti dotični šol. okraji, dežela pa bi morala plačevati učiteljsko osobje. Trošek za vsako tako šolo bi bil nad 5000 gld. To bi bilo novo velikansko breme za deželo, ker niti uredba ljudskih šol ni dovršena. Zato dež. odbor nasvetuje, naj ostane pri starem, kar zbornica odobri. Posl. Hribar pri tej priliki izrazi upanje, da bode dežela podpirala meščansko šolo, katero ustanovi Ljubljana.

Posl. Jelovšek poroča o preložitvi okr. ceste Lokaldrija pri Podgori. Dotični načrt zakona je bil sprejet, okr. cestnemu odboru v Škofji Loki pa je bila dovoljena podpora v znesku 5.500 gld.

Posl. baron Wurzbach poroča o volitvi članov v deželno pridobninsko in prizivno komisijo. Sklep se glasi:

Volitev štirih udov in štirih namestnikov v pridobninsko deželno komisijo izvršiti je v dveh ločenih volitvah s posebnimi glasovnicami. Pri prvi volitvi voliti je štiri ude na ta način, da je na glasovnico zapisati po jednega pridobninskega zavezanca I., II., III. in IV. razreda. Glasovnice, ki ne vstrezajo tej razredbi, so neveljavne. Ravno tako je postopati pri drugi volitvi zastran volitve štirih namestnikov. Volitev se vrši po nastopnem načinu: a) dva ude volijo poslanci iz kurije velicega posestva, dva ude volijo poslanci mest in trgov in iz trgovinske in obrtnijske zbornice, dva ude volijo po-